

Beslutningsforslag nr. B 56

Folketinget 2016-17

Fremsat den 20. januar 2017 af udenrigsministeren (Anders Samuelsen)

Forslag til folketingsbeslutning

om dansk militært bidrag til amerikansk hangarskibsgruppe, herunder til støtte for den internationale koalitions indsats mod ISIL i Irak og Syrien samt fremme af maritim sikkerhed

Folketinget meddeler sit samtykke til, at en dansk fregat indsættes i en amerikansk hangarskibsgruppe. Her vil fregatten bidrage til forsvaret af hangarskibsgruppen samt eventuelt til lufrumskoordination og -kontrol. Opgaverne kan varetages, mens hangarskibsgruppen er engageret i almindelig

sejlds og i forbindelse med hangarskibsgruppens støtte til henholdvis koalitions indsats mod ISIL i Irak og Syrien samt til den internationale maritime koalitionsstyrke *Combined Maritime Forces* (CMF).

Bemærkninger til forslaget

I. Regeringen ønsker at udvikle Danmarks evne til at indgå i komplekse multinationale sømilitære operationer. Samtidig er der et stigende behov for multinationalt maritimt samarbejde mellem kerneallierede i en tid, hvor det internationale sikkerhedsbillede løbende ændrer sig. På den baggrund indsættes en dansk fregat i en amerikansk hangarskibsgruppe fra medio februar til primo maj 2017.

Deltagelse i hangarskibsgruppen ventes at udvikle Søværnets evne til at indgå i fælles operationer med amerikanske enheder og udgør dermed en væsentlig investering i forsvarsamarbejdet med USA.

II. Operationsområdet for det danske bidrag vil, mens det indgår i hangarskibsgruppen, omfatte Middelhavet, Det Røde Hav, Adenbugten, Det Arabiske Hav, Det Indiske Ocean ned til området omkring Seychellerne samt Den Persiske Golf. Hangarskibsgruppen omfatter i alt ca. 12 skibe, herunder selve hangarskibet samt en række overfladeskibe og undervandsbåde. Dertil kommer tilhørende fly. Hangarskibsgruppen vil under sejladsen kunne indsættes til støtte for flere operationer.

Indsættelsen i den amerikanske hangarskibsgruppe vil, udover udvikling af Søværnets evne til at varetage mere komplekse operationer, give det danske bidrag en støttende rolle for koalitionsindsats mod ISIL i Irak og Syrien samt til fremme af maritim sikkerhed gennem støtte til den internationale maritime koalitionsstyrke *Combined Maritime Forces* (CMF).

Koalitionens indsats mod ISIL i Irak og Syrien

Den amerikansk-ledede internationale koalition til bekæmpelse af ISIL i Irak og Syrien tæller for nuværende 68 partnere, heraf mere end 10 lande fra regionen. Det er fra amerikansk side oplyst, at hangarskibsgruppens hovedopgave forventes at blive indsættelser til støtte for koalitionsindsats mod ISIL i Irak og Syrien. Hangarskibsgruppens bidrag vil udgøre en væsentlig del af koalitions samlede luftoperationer. Dermed vil fregatten få en indirekte støttende rolle i koalitionsoperationer.

Den internationale maritime koalitionsstyrke 'Combined Maritime Forces'

CMF er en amerikansk-ledet international maritim koalitionsstyrke, der for nuværende består af 31 lande, herunder Danmark. Flådesamarbejdet har til formål at bekæmpe terrorisme og voldelig ekstremisme, fremme maritim sikkerhed og stabilitet, styrke regionalt maritimt samarbejde og yde bistand i forbindelse med naturkatastrofer, humanitære katastrofer og ulykker til søs. Det omfatter imødegåelse af trusler fra pirateri, forhindring af terroristorganisationer og relaterede aktørers anvendelse af havet til illegale aktiviteter, herunder spredning af masseødelæggelsesvåben, indsamling af informationer og efterretninger, kontinuerlig tilstedeværelse med henblik på at opretholde sikkerhed på havet, herunder for transport af olie, og forebygge udviklingen af regi-

onale maritime konflikter samt samarbejde med de regionale kyststater.

Danmark bidrager aktuelt til CMF med stabsofficerer til koalitions hovedkvarteret i Bahrain. CMF er opdelt i tre *task forces*, der dækker forskellige geografiske områder og derfor også fokuserer på forskellige elementer inden for CMF's samlede formål. Danmark har tidligere bidraget i rammen af Task Force 150 og 151 under folketingsbeslutning B 33 (2008) med fokus på bekæmpelse af pirateri. Herudover består CMF af Task Force 152, der geografisk dækker Den Persiske Golf. Det danske bidrag vil kunne indgå i hangarskibsgruppen, når den er indsat til støtte for hele CMF.

Fregattens opgaver

Under sejladsen med den amerikanske hangarskibsgruppe vil opgaverne for fregatten bestå af bidrag til det samlede forsvar af gruppen samt eventuel varetagelse af koordination og kontrol af flytrafik i lufrummet omkring hangarskibsgruppen.

Det danske bidrag til forsvaret af hangarskibsgruppen indebærer primært, at fregattens radarsystemer og sensorer anvendes til at indsamle og udveksle radarbilleder og data med de øvrige enheder i hangarskibsgruppen. Herigennem bidrager fregatten til at opretholde et fælles opdateret situationsbillede, som anvendes til at koordinere det samlede forsvar af hangarskibsgruppen. Såfremt der konstateres en konkret trussel mod hangarskibsgruppen, vil den danske fregat kunne anvende magt til at forsvare den samlede hangarskibsgruppe. Opgaven for det danske bidrag vil således ikke omfatte gennemførelse af egne offensive operationer.

Opgaven relateret til lufrumskoordination og -kontrol vil bestå i at anvende fregattens radarsystemer til at bidrage til løbende opretholdelse af et fælles luftbillede for hangarskibsgruppen. Derudover vil den danske fregat kunne bidrage til at monitorere og koordinere flytrafikken omkring hangarskibsgruppen ved blandt andet at dirigere flytrafik til og fra gruppens skibe samt dirigere fly indsat til beskyttelse af hangarskibsgruppen. Opgaveløsningen vedrørende kontrol og koordination af fly vil foregå i lufrummet omkring hangarskibsgruppen.

Såfremt hangarskibsgruppen indsættes i operationer udover støtte til koalitionsindsats mod ISIL i Irak og Syrien samt den internationale maritime koalitionsstyrke, CMF, vil den danske fregat udtræde af hangarskibsgruppen såvel organisatorisk som fysisk i den pågældende periode.

III. Bidraget består af en fregat af Iver Huitfeldt-klassen med en samlet besætning på op til ca. 150 personer. Der udsendes midlertidigt to forbindelsesofficerer til de amerikanske flådehovedkvarterer i Bahrain og Napoli, der har kommandoen over hangarskibsgruppen.

Det danske bidrag vil være under operativ kontrol af de respektive amerikanske hovedkvarterer, i hvis ansvarsområde hangarskibsgruppen befinder sig på et givent tidspunkt.

Den danske forsvarschef bevarer fuld kommando i hele perioden.

IV. Det folkeretlige grundlag for det samlede danske bidrag til støtte for indsatsen mod ISIL i Irak og Syrien er et samtykke fra Irak og retten til kollektivt selvforsvar af Irak mod ISIL i medfør af FN-pagtens artikel 51.

Den irakiske regering har med breve af 25. juni 2014 til FN's Generalsekretær og 20. september 2014 til FN's Sikkerhedsråd understreget, at ISIL har etableret et fristed uden for Iraks grænser, der udgør en direkte trussel mod den irakiske befolknings sikkerhed og irakisk territorium. Ved etablering af dette fristed har ISIL sikret sig evnen til at træne, planlægge, finansiere og udføre terrorhandlinger mod Irak. Tilstedeværelsen af dette fristed har gjort det umuligt for Irak at forsvare sine grænser og eksponerer den irakiske befolkning for terrorangreb.

I brevet af 20. september 2014 har Irak anmodet om og givet sit udtrykkelige samtykke til, at USA leder den internationale indsats med henblik på at rette angreb mod ISIL's tilholdssteder for at fjerne den aktuelle trussel mod Irak, beskytte den irakiske befolkning samt udruste de irakiske styrker til at genvinde kontrollen med Iraks grænser.

FN's Sikkerhedsråd har i resolution 2249 vedtaget 20. november 2015 fastslået, at ISIL udgør en global og hidtil uset trussel mod international fred og sikkerhed, samt at ISIL har evne til og intention om at udføre yderligere terrorangreb. I resolutionen har FN's Sikkerhedsråd noteret sig brevene af 25. juni 2014 og 20. september 2014 fra de irakiske myndigheder og opfordret medlemsstaterne til at iværksætte tiltag med henblik på at forhindre og standse terrorangreb udført af ISIL samt at udrydde fristeder etableret af ISIL i væsentlige dele af Irak og Syrien. FN's Sikkerhedsråd har gentaget opfordringen i resolution 2254 vedtaget 18. december 2015.

Det folkeretlige grundlag for Danmarks deltagelse i flådesamarbejdet CMF tager blandt andet afsæt i en række resolutioner fra FN's Sikkerhedsråd, herunder blandt andet resolutionerne 1368 (2001) og 1373 (2001) om bekæmpelse af terrorisme samt resolution 2316 (2016) om bekæmpelse af pirateri.

Endvidere indeholder FN's havretskonvention i kapitel VII en række generelle bestemmelser om flådefartøjers adgang til at træffe foranstaltninger til blandt andet bekæmpelse af pirateri.

CMF-aktiviteter følger således forskellige folkeretlige grundlag. Det danske bidrag til hangarskibsgruppens aktiviteter vil som ovenfor beskrevet være begrænset til forsvar af hangarskibsgruppen og luftrumskoordination.

Det danske bidrag vil være undergivet folkeretten, herunder den humanitære folkeret.

V. Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) har oplyst, at tje-nesten ikke har informationer om konkrete trusler mod den danske fregat, samt at trusselsniveauet pr. primo januar 2017 vurderes som LAV eller MIDDEL under sejlads. Undtaget er perioder med kystnær sejlads ud for Ægypten, hvor terrortruslen – ligesom i Ægypten generelt – er HØJ. Truslen fra cyberspionage og cyberkriminalitet under sejladsen er MEGET HØJ. Endvidere har FE oplyst, at passage af Hormuzstrædet og sejlads i Den Persiske Golf indebærer risiko for chikane fra iranske patruljebåde samt at den iranske revolutionsgarde det seneste halve år har intensiveret antallet af simulerede angreb mod amerikanske flådefartøjer i forbindelse med deres passage af Hormuzstrædet i internationalt farvand.

VI. Da det danske militære bidrag vil indgå i en indsats, hvor det ikke kan udelukkes, at der vil blive anvendt militære magtmidler i selvforsvar, herunder af hangarskibsgruppen, forelægges sagen for Folketinget under henvisning til Grundlovens § 19, stk. 2, med anmodning om, at Folketinget giver sit samtykke til udsendelse af det danske militære bidrag, som beskrevet ovenfor.

VII. Regeringen vil løbende vurdere det danske bidrags sammensætning med henblik på at sikre en effektiv opgaveløsning. Såfremt det skulle vise sig hensigtsmæssigt at forlænge bidragets udsendelse, justere bidraget væsentligt, eller såfremt der skulle ske en væsentlig ændring i opgavernes karakter eller operationsområdet, vil regeringen rådføre sig med Det Udenrigspolitiske Nævn herom eller på ny forelægge sagen for Folketinget.

VIII. Forsvaret har anslået, at den danske fregats deltagelse som et operativt element i hangarskibsgruppen vil medføre meromkostninger på op til ca. 10 mio. kr. i 2017. De opgjorte meromkostninger tager udgangspunkt i operativ ind-sættelse i hele den angivne periode. Meromkostningerne forbundet med udsendelsen afholdes inden for Forsvarsministeriets reserve til internationale operationer.